

***ВВАЖАЮ, ЩО НАЙГІРШЕ ДЛЯ ПОЛІТИКА –
ЦЕ ЗРАДА***

Знайти ректора УжНУ не так просто. Що й зрозуміло, бо людина він заклопотана – очолює найбільшу в області освітню установу, є членом ради партії «Наша Україна», опікується гандбольною командою «Карпати-УжНУ» тощо. Та все ж таки Микола Миколайович знайшов час на розмову й погодився відповісти на запитання «Старого Замку «Паланку».

– Миколо Миколайовичу, наприкінці березня газета «Дзеркало тижня» опублікувала рейтинг 200 найкращих вишів України. УжНУ в цьому переліку посів 44-е місце. Чи згодні ви з такою позицією?

– Це рейтинг ЮНЕСКО. Один із трьох опублікованих. Були ще два від Міністерства освіти. Серед класичних університетів ми посіли 9-те місце з-поміж 24 закладів. Вважаю, що це нормально. Так само 44-е місце серед 200 вважаю справедливим. Не з усіма пунктами можу погодитися. І, думаю, ми прогавили дещо, зокрема з поданням інформації про наші міжнародні зв'язки. Адже маємо

44 міжнародні договори. Торік провели таку кількість конференцій, скільки не було за останні 5 років, але якщо воно не відображено у звітуванні, то хто про це дізнається? Все ж таки на конкурси треба звертати більше уваги, і ми з цього зробимо висновки. А втім, усякий рейтинг має певну суб'єктивність. ЮНЕСКО звертає основну увагу на міжнародні зв'язки, євроінтеграцію, а наше Міністерство більше зважало на кадрову політику, кількість наукових ступенів тощо. Я розцінюю ці рейтинги як початковий етап до створення нового, де буде враховано все. Навіть посилення на наукові праці наших учених. Бо якщо людина видала статтю, уривки з якої цитують у США, Англії і Франції, це свідчить про визнання.

– А що ще може університет зробити, аби в наступних рейтингах посідати вищі місця?

– У нас один із кращих показників за науковими ступенями. Фактично маємо перше місце в Україні. Адже на 10 тисяч студентів у нас 120 докторів і 450 кандидатів наук.

Але є й інше. Ми не задоволені матеріально-технічним забезпеченням навчально процесу, хоч останнім часом закупили масу комп'ютерів, але поки що тут суттєво поступаємося європейським вищим школам. Проте вже запроваджуємо Інтернет на всіх кафедрах, факультетах, у гуртожитках. Для нас це питання важливе ще й тому, що в рейтингах є такий показник, як «бібліотека». У нашій книгозбірні, у зв'язку з подіями, що відбуваються (від нас забирають приміщення на Капітульній – нині це наполовину вже греко-католицька єпископська канцелярія), лише в коридорі є читальний зал. Виходом із ситуації є максимальне використання Інтернету, бо в ньому, коли говорити про науку, нині є фактично все. Якщо студенти не мають доступу до мережі, то виникає велика проблема з науковою і навчальною роботою.

– А створити власну електронну бібліотеку не плануєте?

– Ми приступили до створення електронного каталогу, але опрацьовано лише 30 чи 40 тисяч книжок – це, звісно, мало, повинен бути повний електронний варіант ресурсів бібліотеки. Наразі ми створили свій Інтернет-центр у приміщенні колишньої їдальні (на «БАМі»). Але завдання № 1 – перенести бібліотеку й завершити її електронний варіант.

– А нове приміщення для бібліотеки вже готуєте?

– Знаєте, у мене впродовж двох тижнів був міністр освіти, з яким ми це питання узгодили й дійшли висновку, що є два шляхи вирішення проблеми. Те, що нинішнє приміщення треба віддати Греко-католицькій церкві, – однозначно. Решта Західної України це зробила ще на початку 90-х років, ми доходимо до цього тепер, але не все від нас залежить. Я готовий перейти у будь-яку будівлю, яку нам виділить місцева влада. Це має бути велике приміщення, площею близько 4,5 тисяч квадратних метрів. Але такого приміщення може й не знайтися. Тому є й другий варіант. Міністерство допомагає завершити новий корпус на «БАМі», ми дістанемо можливість перекинути туди два факультети зі старого

корпусу, а два поверхи, що звільняться, відвести під бібліотеку. Це найреальніший варіант, із яким погодився й Ніколаєнко. Я щасливий, що не зрадив Президента.

– До речі, про міністра. Як співпрацюєте, зважаючи, що представляєте різні політичні сили?

– Так, цікава ситуація... Та хай там як, але міністр вирішив відпочити саме на Закарпатті й побувати саме в Ужгородському національному університеті. Він чудово знає, що я є членом ради партії «Наша Україна», а мені відомо, що він член ради Соціалістичної партії. Але повірте, що під час двотижневого перебування Ніколаєнка на Закарпатті ми жодного разу не порушували політичного питання. Під час попередніх виборів у мене була чітка позиція: університет не буде зтягнений у політичну діяльність. Поки що мене розуміють. Я чітко заявив, що завжди поділяв позицію, яку займав Президент Ющенко, я його довірена особа і щасливий, що не зрадив, не перейшов до іншої партії. Ніколаєнко це розуміє, принаймні досі було так. Як буде потім, покаже час.

– А були пропозиції змінити партію?

– Так, були, звичайно. У мене були пропозиції перейти майже до кожної з тих політичних сил, що нині вважаються впливовими, причому пропонували дуже високі місця у виборчих списках. Але вважаю, що найгірше для політика – це зрада. Я готовий бути в опозиції з цією партією доти, доки вона існуватиме.

– Хоча для багатьох українських політиків зрада – річ цілком буденна...

– На жаль, так. Люди спокушуються на великі гроші, які крутяться в політиці. Якщо Президент відкрито заявив про це й представники коаліції не заперечують, то що ж справді діялося, коли хотіли назбирати 301 голос у парламенті, аби можна було вносити конституційні зміни?

– З людей, що залишили фракцію «Нашої України» і приєдналися до коаліції, хто вразив вас найнесподіваніше і найприкріше?

– Раніше – Володимир Стоян, що входив до п'ятірки списку. Це ж жах. Людина зраджує і нині хижо ненавидить ідеї, що фактично її провели до парламенту. З останніх – це перехід Кінаха, так само з нашої п'ятірки. У цивілізованих державах-бо робиться як: не погоджуєшся з політикою фракції – ставиш мандат на стіл. Це нормальне явище. Але ж нашим не хочеться втратити депутатського статусу, який дуже вигідний. Тут можливо, є й наше певне недопрацювання, бо брали до списку не обов'язково лише членів партії. Нині у переліку може бути лише партієць, бо він має певну відповідальність, повинен визнавати програму організації. Думаю, в «Нашій Україні» не виникатиме таких питань, коли ми дійсно станемо ідеологічною партією. Це має бути дуже принципова організація, до якої входять люди, що повністю поділяють її позицію. Як на мене, це залежить і від суспільства, бо в країнах із розвиненою демократією перехід політика до партії з протилежною ідеологією поставить хрест на його кар'єрі. У нас же, аби далеко не йти за прикладами,

Сергій Ратушняк змінив усі можливі партії, що не завадило йому продовжувати політичну кар'єру на посаді мера Ужгорода...

Наші політики не бояться цього. Однак я не думаю, що люди, які переходили з фракції у фракцію, можуть тепер спокійно жити. Наприклад, соціалісти суттєво втратили в рейтингу, отже, люди в цьому трошки розбираються. Мабуть, ПППУ теж не має великих шансів пройти до Верховної Ради окремим списком (хоч без «Нашої України» вони й раніше навряд чи пройшли б). Сумніваюся, що й комуністам піднесла авторитет співпраця з Партією регіонів у коаліції, бо їхня ідеологія не надто збігається з планами олігархів і бізнесменів, що б там не казали.

Думаю, що гласність і висвітлення всіх процесів у ЗМІ приводить до того, що люди на політиці добре знаються. Наші громадяни, до речі, ще ніколи не були настільки заполітизованими, як тепер.

– Політолог Віктор Пашенко у минулому номері нашої газети висловив цікаве спостереження: коли Віктор Ющенко прагнув працювати за принципами світової демократії, його рейтинг падав, коли ж він став діяти жорсткими методами, рейтинг відразу пішов догори...

– Пашенко має цілковиту правду. У людей склалося враження, що тривалий час Ющенко не реагував на утиски його прав як Президента, що це слабкий політик, який просто оточений «любими друзями», не здатен на рішучі кроки. Нині його рейтинг зріс, автоматично зріс і рейтинг «Нашої України». Бо хто б не очолював «НУ», ця партія ще довго асоціюватиметься із Президентом. Кириленко – чудовий лідер, але всі знають, що «Наша Україна» – це Віктор Ющенко. Радикальні кроки повернули йому довіру людей.

– Ви схвалюєте їх?

– Повністю. Я радий за свого Президента. Я з Ющенко від президентської кампанії. Були б знову вибори, знову став би його довіреною особою. Це толерантний політик, демократ за природою, що, до речі, визнає й коаліція. Не всім то подобається. Думаю, Янукович із Ющенко уже б завершили свої переговори, якби не КПУ та СПУ, які категорично не хочуть іти на вибори. А регіонам, в принципі, нема чого втрачати. За рік Облрада зробила чимало.

– «Наша Україна» та БЮТ мають плани на співпрацю у новій Верховній Раді, а як буде в нас, адже порозуміння на Закарпатті між цими двома силами немає?

– Розумієте, ми можемо створити будь-яку коаліцію. Я маю на увазі число голосів. Якщо створимо коаліцію з БЮТ, голосів цілком вистачить для більшості в раді. Але, наскільки мені відомо, поки що до цього не дійшло. Я не знаю, чи Іван Балога, котрий вів переговори із представниками БЮТ, узгодив усі моменти. На сесію ради (17 травня. – Авт.), наскільки знаю, це питання не виносить. Однак, думаю, для Закарпаття це нині не так важливо. Найголовніше, щоб нагорі вирішили питання. А в партіях європейського кшталту (ми на це звання

претендуємо) обласні, районні організації будуть виконувати рішення центрального проводу.

– **Яку б ви дали оцінку роботі обласної ради за час, відколи вона діє?**

– Ми ухвалили чимало дуже важливих документів. Але з такою більшістю в цьому нема нічого дивного. Вона є дисонансом на тлі того, що відбувається на рівні України. Я б сказав, ми зробили чимало доброго. Дії «Нашої України» і Партії регіонів на місцевому рівні більше зводяться до особистих стосунків. Серед регіоналів багато професіоналів, просто порядних людей. Так само і серед бютівців. Ділити за принципом: він з такої-то партії, і ми з ним нічого спільного не матимемо, – ненормально. Якщо керівництво прийме рішення про переформування коаліції, немає проблем, але те, що впродовж всього часу обласна рада збиралася й працювала, – це факт, який потрібно визнати. На Закарпатті вівіска партії великого значення не має: депутатів повинно об'єднувати єдине – інтереси області. До Ратушняка ставлюся двояко.

– **Коли йшла перевиборна боротьба, «Наша Україна» постановила не висувати свого кандидата на посаду мера Ужгорода. Чи, на вашу думку, правильним було те рішення?**

– Думаю, ми правильно вчинили, бо не мали кандидатури, яка б за харизмою могла тоді конкурувати з Ратушняком. Було кілька пропозицій від Ужгородської міської організації НУ підтримати того чи того кандидата. Однак ми дивилися реальності у вічі, бо знали реальний розклад сил. Тоді жодна людина не могла позмагатися з Ратушняком. Він може робити непопулярні кроки, але існує частина населення, яка його повністю підтримує.

– **Як ставитеся до діяльності Ратушняка на посаді мера?**

– Двояко. По-перше, він дав 100 тисяч гривень для університету. Це невеликі гроші, однак ми закупили три комп'ютерні класи. По-друге, зробив нарешті дорогу біля ректорату, бо тут навіть маршрутки не могли їхати – як після Сталінградської битви. Утім від мера я чекаю більшого. Хочу, щоб місто ставало кращим. Щоб були нормальні дороги, аби була нормальна співпраця з міською радою. Там теж, до речі, розкол. БЮТ із «Нашою Україною» ніяк не можуть домовитися. І в мене таке враження, що керівництво БЮТу не може вплинути на своїх представників у міськраді. Тільки час покаже, як оцінювати діяльність цього представницького органу. Цікаво, що вони майже щодня збираються, а прогресу катма. Таке враження, що депутати від «Нашої України» на засідання можуть взагалі не ходити, бо більшість сформована і їхній голос нічого не вартий. Я так розумію, що вони можуть лише використовувати трибуну, аби виголосити свої ідеї, щось запропонувати.

– **А хіба використовують? Складається враження, що, крім Олега Дибі, на трибуну ніхто не йде.**

– Згоден. У мене в кабінеті навіть була зустріч депутатів, що викладають в університеті, із мером, під час якої було домовлено приймати спільні рішення для блага Ужгорода. А потім починається політика. Під час вирішення конкретних

питань в раді творяться різноманітні об'єднання, а «Наша Україна», як правило, залишається осторонь. Напевно, це наслідок того, що не допрацювали на виборах у місті. Вважаю, помилкою було й те, що ми фактично повторили першу п'ятірку списку до облради. Люди чудово розуміли, що і я, і Каламуняк, і Смоланка підемо в обласну раду. Я пропонував цього не робити, але, мабуть, не на поліг на президії. З іншого боку, у нас не було достатньо яскравих людей для першої п'ятірки міста. Порядних людей вистачає, але вони невідомі. Врешті не маємо такої кількості депутатів у міськраді, яку могли б мати, і чогось вимагати від них марно, вплинути на рішення вони просто не мають змоги.